

TM51 Sigynsgade og Krakas Plads - trygt, grønt og aktivt byrum (Forandringsplan Aldersrogade), Nørrebro

Baggrund

Både Sigynsgade og Krakas Plads grænser op til det udsatte boligområde 'Aldersrogade', der er på statens ghettoliste og er i risiko for at blive betegnet 'hård ghetto' i december 2021. Sigynsgade og Krakas Plads fremstår nedslidte og er præget af utryghed og få rekreative og velfungerende offentlige byrum. Særligt i den østlige ende af Sigynsgade og på Krakas Plads er der udfordringer med grupper af unge, der skaber utryghed og uro, og området er kendetegnet ved mange overvågningskameraer og pigtrådshegn, der skal holde uvedkommende ude fra gårdrum o.l. Krakas Plads fremstår desuden usammenhængende med belægninger i skiftende kvalitet og enkelte fitness- og legeredskaber, der sjældent benyttes.

Ved at tilføje mere aktivitet, byliv og tryghed til Sigynsgade og Krakas Plads kan der bidrages positivt til områdets attraktivitet og skabes et nyt socialt mødested for beboere og besøgende. Samlet set kan Sigynsgade/Krakas Plads blive et markant byrum med en særlig atmosfære, der kan være en attraktion for hele byen.

Indhold

Dette budgetnotat indeholder to initiativer for hhv. Sigynsgade og Krakas Plads, som kan vælges individuelt eller samlet, og som vil løfte Sigynsgade og Krakas Plads til et mere trygt og aktivt by- og gaderum med mulighed for leg, ophold og aktivitet særligt målrettet kvarterets familier og børn.

Eftersom de aktuelle tryghedsudfordringer både knytter sig til Sigynsgade og Krakas Plads forventes den største effekt at kunne opnås, hvis begge initiativer gennemføres samlet. Begge initiativer vil blive videreudviklet og konkretiseret yderligere sammen med kvarterets beboere og brugere i regi af den kommende områdefornyelse i kvarteret, ligesom projektet koordineres med det igangværende lokale kunstprojekt i den østlige ende af Sigynsgade.

Et aktivitets- og tryghedsskabende løft af Sigynsgade og Krakas Plads indgår i *Forandringsplan for Aldersrogade* (TMU 31. maj 2021) (Bilag 1). Forandringsplanen er udarbejdet i tæt dialog med boligselskaberne Bo-VITA og VIBO og sætter en strategisk retning for udvikling af det udsatte boligområde med henblik på at skabe en varig positiv udvikling. Begge boligselskaber planlægger ligeledes store investeringer i boligområdet i

de kommende år, som bl.a. skal sikre tidssvarende og attraktive boliger, forbedring af de bolignære uderum og tilførsel af nye boliger med flere ejerformer.

Initiativ 1: Sigynsgade - etablering af tre mindre byrum, mere bynatur og bedre forhold for cyklister og fodgængere (12,2 mio. kr.)

Med Initiativ 1 gennemføres et tryghedsskabende og bylivsfremmende løft af Sigynsgade fra Rovsingsgade til Krakas Plads med fokus på bedre forhold for børnefamilier og bløde trafikanter.

Der etableres en sammenhængende løsning på Sigynsgade med tre mindre byrum, der kan understøtte et mere levende og trygt byliv:

- Det første byrum etableres på den nordlige side af Sigynsgade ved at udvide fortovsarealer udfor det kommunale dagtilbud Krible Krable. Her indrettes et byrum med forskellige lege- og aktivitetsfaciliteter, der både kan bruges af børnene i daginstitution og af kvarterets børnefamilier. Teknik- og Miljøforvaltningen vil inddrage dagtilbuddets ansatte og forældre i den konkrete udformning af byrummet, ligesom muligheden for at erstatte dagtilbuddets eksisterende hegn mod Sigynsgade med en mere åben løsning vil blive undersøgt.
- Det andet byrum vil også blive etableret på den nordlige side af Sigynsgade udfor nr. 7-13. Også her udvides fortovsarealet med henblik på at gøre plads til opholds- og aktivitetsfremmende inventar som fx legeredskaber, forhindringsbane eller parkour.
- Det tredje byrum etableres på det sydvestlige hjørne af Sigynsgade og Rovsingsgade, hvor der tilføres begrønning og opholdsmuligheder i form af fx plantebede og københavnerbænke.

De tre byrum udvikles således, at der sikres en trafikal sammenhængende løsning i området. Herudover tilføres Sigynsgade et generelt løft med genopretning af københavnerfortovene på begge sider af vejen, opstribning af parkeringsbåse og omdannelse af Sigynsgade til cykelgade, hvor der fortsat vil være mulighed for bilkørsel, men trafikken afvikles på cyklisternes præmisser. Et større flow af gennemkørende cyklister (fra fx Superkilen) af Sigynsgade vil ligeledes bidrage til en øget tryghedsfølelse i området.

Der plantes fem nye træer, så der i alt bliver 17 træer i projektområdet. Der fældes ikke træer som konsekvens af projektet.

Konsekvenser for træer

Træer i projektområdet før anlægsprojekt	Træer, der fældes (forventet)	Nye træer, der plantes	Træer i projektområdet efter anlægsprojekt
12	0	Op til 5	Op til 17

Der nedlægges op til 40 ud af projektområdets 117 bilparkeringspladser. Nedlæggelse af parkeringspladser sker som følge af fortovsudvidelserne, der er nødvendige for at etablere to af de tre byrum i Sigynsgade, samt evt. justeringer af parkeringspladserne overfor disse byrum.

Konsekvenser for bilparkeringspladser

Antal pladser i projektområdet før projekt	Zone/udenfor zone	Belægningsprocent før projekt	Antal pladser, der nedlægges i hver zone (forventet)	Erstatningsparkeringspladser, der anlægges i projektet (forventet)
117	Gul zone	Kl. 12: Under 80 %	Op til 40	0

		Kl. 17: Under 80 % Kl. 22: Over 100 %		
--	--	--	--	--

Initiativ 1 har ikke konsekvenser for antallet af cykelparkeringspladser. Teknik- og Miljøudvalget forventes at få forelagt indstilling om godkendelse af projektforslag og frigivelse af de resterende anlægsmidler i efteråret 2023.

Tilvalg til initiativ 1. Etablering af 24 erstatningsparkeringspladser (4,3 mio. kr.)

Der kan etableres 24 erstatningsparkeringspladser i form af skråparkeringspladser på Valkyriegade (gul zone). For at etablere de 24 parkeringspladser skal der tilføres yderligere 4,0 mio. kr. til projektet.

Initiativ 2: Krakas Plads - tryghed, byliv og begrønning (10,3 mio. kr.)

Med Initiativ 2 gennemføres et samlet løft af Krakas Plads med henblik på at skabe et trygt, aktivt mødested for kvarterets beboere. Initiativet vil spille sammen med forandringsplanens projekt om en ny aktiv stueetage med bl.a. lægepraksis, legestue og udadvendte beboeraktiviteter i General Motors Bygningen, der grænser op til Krakas Plads.

Krakas Plads løftes ved at tilføre belægninger og materialer af høj kvalitet, der kan skabe en sammenhængende plads helt ud til de omkringliggende boligblokke. Pladsen indrettes med mulighed for fx loppemarked og mindre arrangementer, ligesom den tilføres flere elementer, der fremmer leg, aktivitet og ophold i form af fx specialdesignede gyngestativer, forhindringsbaner, opholdsmøbler e.l. Pladsen tilføres herudover mere grønt i form af flere træer og grønne områder med varieret bynatur som fx plantebede, buske e.l.

Det vil i forbindelse med udviklingen og projekteringen af projektet blive afdækket, om der er behov for, at den eksisterende belysning på pladsen suppleres med yderligere tryghedsskabende belysning i form af fx belysningsmaster med spots, der skal modvirke uønsket ophold i aften- og nattetimerne.

Det vil fortsat være muligt for cyklister at køre over Krakas Plads mellem Sigynsgade og krydset Vermundsgade/Haraldsgade.

Både Bo-Vita og kvarterets beboere vil blive inddraget i den fremadrettede indretning af pladsen.

Initiativ 2 har ikke konsekvenser for antallet af cykelparkeringspladser eller bilparkeringspladser. Der plantes op til fem nye træer, så der i alt bliver op til 10 træer i projektområdet. Der fældes ikke træer som konsekvens af projektet.

Konsekvenser for træer

Træer i projektområdet før anlægsprojekt	Træer, der fældes (forventet)	Nye træer, der plantes	Træer i projektområdet efter anlægsprojekt
5	0	Op til 5	Op til 10

Teknik- og Miljøudvalget forventes forelagt indstilling om godkendelse af projektforslag og frigivelse af de resterende anlægsmidler efteråret 2023.

Overordnede målsætninger og effekter

Indsatsen understøtter *Borgmesterforum for Udsatte Boligområders* principper for håndtering af parallelsamfundsløvgivningen i form af *Københavnmodellen* og de overordnede principper for udviklingen i udsatte boligområder.

Budgetnotatet understøtter ligeledes implementeringen af *Politik for Udsatte Byområder* ved at bidrage til visionen om, at København skal være en by uden udsatte byområder og milepælen om, at de udsatte byområder skal være halvt så udsatte i 2025 sammenlignet med 2017.

Budgetnotatet indgår i TM37 Arealplan for grønne områder (cover) og understøtter arealplanens vision om at alle københavnere i alle bydele, både nye og eksisterende, skal have let adgang til grønne områder, som er attraktive at bruge.

Økonomi

Projektet har estimerede anlægsudgifter på i alt 26,8 mio. kr. i perioden 2022-2024. Der skal som en konsekvens af anlægsprojektet tilføres afledte driftsudgifter på 0,7 mio. kr. årligt fra 2025 og frem til drift af ny belysning, pleje af beplantning, drift og vedligehold af lege- og aktivitetsredskaber og belægnings samt øvrigt byrumsinventar, ud over øget renhold. Projektet forventes at kunne ibrugtages i december 2024.

Eksekvering af anlægsprojekter i perioden 2022-2024 er afhængig af, at der prioriteres anlægsmåltal i de pågældende år.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2022 p/l)	Styrings- område	2022	2023	2024	2025	I alt
<i>Initiativ 1. Sigynsgade - etablering af tre mindre byrum og bedre forhold for cyklister og fodgængere</i>						
- Anlæg	Anlæg	679	735	10.801		12.215
- Afledt drift og vedligehold	Service				330	330
- Reduktion af parkeringsindtægter	Service		123	164	164	451
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter	Finansposter		-123	-164	-164	-451
Initiativ 1 i alt		679	735	10.801	330	12.545
<i>Tilvalg. Etablering af 24 erstatningsparkeringspladser i Valkyriegade</i>						
- Anlæg	Anlæg	57	113	4.128		4.298
- Parkeringsindtægter	Service				-98	-98
- Statslig modregning af parkeringsindtægter	Finansposter				98	98
Tilvalg i alt		57	113	4.128	0	4.298
<i>Initiativ 2. Krakas Plads - tryghed, byliv og begrønning</i>						
- Anlæg	Anlæg	226	679	9.416		10.320
- Afledt drift og vedligehold	Service				390	390
Initiativ 2 i alt		226	679	9.416	390	10.710
Udgifter i alt		961	1.527	24.345	720	27.553

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at anlægsprojektet er relativt ukompliceret, og der er derfor afsat 5 % af anlægsomkostningerne til uforudsete udgifter.

En mindre del af Krakas Plads tilhører boligområdet 'Aldersrogade'. Anlæg på disse arealer er afhængig af, at der indgås aftale med Bo-Vita og afdelingsbestyrelsen, hvilket kan påvirke projektets tidsplan. Krakas Plads er et projekt i *Forandringsplan for Aldersrogade*, som er udviklet i tæt dialog med Bo-Vita, som bakker op om projektet.

Bevillingstekniske oplysninger

Reglerne for statens modregning af kommunens parkeringsindtægter betyder, at mer-/mindreindtægter fra betalingsparkering som udgangspunkt skal afregnes med staten, og derfor ikke har finansiel betydning for Københavns Kommune. Mer-/mindreindtægterne vil dog påvirke servicemåltallet med 1:1.

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

Anlæg (1.000 kr. - 2022 p/l)	Udvalg	Bevilling	2022	2023	2024	2025	I alt	*
<i>Anlægsudgifter</i>								
- Projektering (ekstern), initiativ 1	TMU	2000	600	650	200		1.450	1.250*
- Udførelse (ekstern), initiativ 1	TMU	2000			9.350		9.350	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 1	TMU	2000	79	85	1.251		1.415	*
- Projektering (ekstern), tilvalg	TMU	2000	50	100	50		200	150*
- Udførelse (ekstern), tilvalg	TMU	2000			3.600		3.600	
- Udgifter til bygherreorganisation, tilvalg	TMU	2000	7	13	478		498	*
- Projektering (ekstern), initiativ 2	TMU	2000	200	600	200		1.000	800*
- Udførelse (ekstern), initiativ 2	TMU	2000			8.125		8.125	
- Udgifter til bygherreorganisation, initiativ 2	TMU	2000	26	79	1.091		1.195	*
Anlægsudgifter i alt			961	1.527	24.345		26.833	2.200*
<i>Afledte serviceudgifter</i>								
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 1	TMU	1000				330	330	
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2	TMU	1000				390	390	
Afledte serviceudgifter i alt						720	720	
<i>Afledte servicemåltals-effekter</i>								
- Reduktion af parkeringsindtægter, initiativ 1	TMU	1010		123	164	164	451	
- Parkeringsindtægter, tilvalg	TMU	1010				-98	-98	

Afledte servicemåltals-effekter i alt				123	164	66	353	
<i>Finansposter</i>								
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter, initiativ 1	ØU	2500		-123	-164	-164	-451	
- Statslig modregning af parkeringsindtægter, tilvalg	ØU	2500				98	98	
Finansposter i alt				-123	-164	-66	-353	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende							
Bispebjerg		Indre by	Vesterbro/Kgs. Enghave	Valby		Amager Øst	
Nørrebro	X	Østerbro	Brønshøj/Husum	Vanløse		Amager Vest	

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID	X	
IT-projekt (KIT)		X

Tidligere afsatte midler

Med overførselssagen 2018-2019 blev der afsat 3,7 mio. kr. til analyse og opstart i alle fem udpegede ghettoområder og i første omgang udarbejdelse af to forandringsplaner for hhv. Bispeparken og Aldersrogade.

(1.000 kr., løbende p/l)	2019	2020	2021
Overførselssagen 2018-2019	3.700		
Afsatte midler i alt	3.700		

Bilag

[Bilag 1. Forandringsplan Aldersrogade](#)

Udmøntningsnotat (tekst under 'Udsatte boligområder')

Aftaletekst: Parterne er enige om at afsætte supplerende midler til flytning og genetablering af Dragespringvandet.

Bevilling: Der afsættes:

- 9,3 mio. kr. samlet på anlæg i 2022 og 2023 til Dragespringvandet.

Proces: Anlægsbevillingen er stjernemarkeret og dermed frigivet med Borgerrepræsentationens vedtagelse af Budget 2022. Der er tale om en tillægsbevilling til eksisterende projekt, hvorfor ibrugtagningstidspunkt for det samlede projekt udskydes. Flytningen og genetablering af Dragespringvandet forventes ibrugtaget maj 2023.

Flytning og genetablering af Dragespringvandet udføres som fem fagentrepriser, herunder nedriver, stenhugger til renovering af granitelementer, bronzestøber til renovering af bronzemonument, entreprenør til etablering af nyt underjordisk teknikrum samt entreprenør til springvandsteknik. De fem udbud af fagentrepriser er gennemført, og der er indgået aftaler med tre fagentrepriser inden for den eksisterende bevilling, herunder nedtagning af Dragespringvandet, som er afsluttet, samt stenhugger- og bronzestøberentrepriserne, som begge forventes afsluttet med renoveringerne primo 2022. Forvaltningen igangsætter forberedelserne forbundet med genudbud af anlægs- og konstruktionsentreprisen primo 2022, og denne entreprise igangsættes til efter afholdelsen af Tour De France. Springvandet opbevares, indtil teknikrummet på den nye placering er udført.

Budgetnotat: TM97 Dragespringvandet, Indre By - tillægsbevilling til genetablering

Udsatte boligområder (s. 21)

Aftaletekst: De udsatte boligområder skal være grundlæggende attraktive og tilbyde gode rammer for hverdagslivet med gode infrastrukturelle forhold, et varieret boligudbud og trygge og gode byrum.

Bevilling: Der afsættes:

- 1 mio. kr. på anlæg i 2022, 1,5 mio. kr. i 2023 og 20,3 mio. kr. i 2024 til Sigynsgade og Krakas Plads - trygt, grønt og aktivt byrum (TM051).
- 0,2 mio. kr. på service i 2023 og frem til reduktion af parkeringsindtægter til Sigynsgade og Krakas Plads - trygt, grønt og aktivt byrum (TM051).
- 0,7 mio. kr. i 2025 og frem på service til afledt drift på Sigynsgade og Krakas Plads - trygt, grønt og aktivt byrum (TM051).
- 0,2 mio. kr. årligt på finansposter i 2025 og frem i mindredgifter som følge af statslig modregning af parkeringsindtægter (TM051).
- 1,7 mio. kr. på anlæg i 2022, og 1,1 mio. kr. i 2023, 19 mio. kr. i 2024 og 2,4 mio. kr. i 2025 til begrønning og fredeliggørelse af Frederiksborgvej.
- 0,5 mio. kr. i 2025 og 0,8 mio. kr. i 2026 og frem på service til afledt drift (TM053).
- 0,7 mio. kr. årligt på service i 2022-2024 til implementering af forandringsplaner for Bispeparken og Aldersrogade (TM057).
- 1,1 mio. kr. på anlæg i 2022 til belysning på gang- og cykelsti mellem Nørre Gymnasium og Tingbjerg (TM055).

- 0,1 mio. kr. på service i 2023 og frem til afledt drift til belysning på gang- og cykelsti mellem Nørre Gymnasium og Tingbjerg (TM055).

Proces: Af de afsatte midler til Sigynsgade og Krakas Plads er 2,7 mio. kr. stjernemarkeret og dermed frigivet ved Borgerrepræsentationens vedtagelse af Budget 2022. Teknik- og Miljøudvalget forelægges en indstilling med projektforslag med henblik på frigivelse af anlægsmidler i december 2023. Projektet forventes ibrugtaget i december 2024.

Af de afsatte midler til fredeliggørelse af Frederiksborgvej Nord er 2,7 mio. kr. stjernemarkeret og dermed frigivet med Borgerrepræsentationens vedtagelse af Budget 2022. Teknik- og Miljøudvalget forelægges en indstilling med projektforslag med henblik på frigivelse af midler i 4. kvartal 2023. Projektet forventes ibrugtaget i juli 2025. Lokaludvalg vil blive inddraget i udarbejdelsen af projektet

Anlægsbevillingen til belysning på gang- og cykelsti mellem Tingbjerg-Utterslevhusene og Nørre Gymnasium er stjernemarkeret og dermed frigivet ved Borgerrepræsentationens vedtagelse af Budget 2022. Anlægsprojektet forventes igangsat januar 2022 og forventes ibrugtaget i december 2022. Udførsel af anlægsprojektet forudsætter, at der kan opnås en dispensation fra fredningsnævnet.

Forandringsplanerne for Bispeparken og Aldersrogade blev godkendt af Teknik- og Miljøudvalget, Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen i juni 2021. Med TM57 afsættes midler til at implementere de projekter, der indgår i forandringsplanerne. Der er tale om en driftsbevilling, som kan anvendes fra 1. januar 2022.

Budgetnotater: TM51 Sigynsgade og Krakas Plads – trygt, grønt og aktivt byrum (Forandringsplan Aldersrogade), Nørrebro, TM53 Begrønning og fredeliggørelse af Frederiksborgvej Nord (Forandringsplan Bispeparken), Bispebjerg, TM55 Belysning på gang- og cykelsti mellem Tingbjerg-Utterslevhusene og Nørre Gymnasium, Brønshøj-Husum og TM57 Implementering af forandringsplaner for Bispeparken og Aldersrogade.

Børn og unge

TM005 Vedligeholdelseefterslæb på legepladser (s. 24)

Aftaletekst: Parterne er enige om at afsætte midler til løbende renovering af byens legepladser og en renovering af naturlegepladsen i Valbyparken.

Bevilling: Der afsættes:

- 6,0 mio. kr. på service i 2022, 5,6 mio. kr. i 2023 og 4,0 mio. kr. årligt i 2024 og frem til løbende renovering af byens legepladser.
- 7,8 mio. kr. samlet på anlæg i 2022 og 2023 til at renovere naturlegepladsen i Valbyparken.
- 0,2 mio. kr. på service i 2023 og 0,4 mio. kr. i 2024 og frem til vedligehold.

Proces: Anlægsbevillingen er stjernemarkeret og dermed frigivet med Borgerrepræsentationens vedtagelse af Budget 2022. Anlægsprojektet